

مستندسازان
سخن می گویند

www.ketab.ir

سرشناسه	استایز، لیز Stubbs, Liz
عنوان و نام پدیدآور	مستندسازان سخن می گویند / لیز استایس؛ مترجم شاپور عظیمی؛ [برلی] مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی / وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
مشخصات نشر	تهران: نشر رونق، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری	۱۶۳ ص.
شابک	۹۷۸ ۶۰۰-۹۴۷۴۷-۲-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	عنوان اصلی: Documentary filmmakers speak, c2002.
موضوع	سینمای مستند -- تاریخ و نقد
موضوع	سینمای مستند -- ایالات متحده
موضوع	سینما -- ایالات متحده -- تهیه کنندگان و کارگردانان -- مصاحبه‌ها
شناسه افزوده	عظیمی، شاپور، ۱۳۴۲- مترجم
شناسه افزوده	ایران. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی
رده بندی کنگره	۱۹۹۵/۹۲N / کم ۵الف ۵ ۱۳۹۳
رده بندی دیویی	۰۷۰/۱۸
شماره کتابشناسی ملی	۳۶۲۴۹۱۲

به مناسبت برگزاری هشتمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند ایران

مستندسازان سخن می گویند

نویسنده: لیز استایس

مترجم: شاپور عظیمی

چاپ اول: ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۲۰۰

چاپ و صحافی: نظر

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

آدرس: سه‌رودی شمالی، میدان شهید قدسی، روبروی مرکز تجاری اندیشه جنب بانک مسکن پلاک ۱۵ مرکز

www.cinematajrobi.ir

www.defc.ir

گسترش سینمای مستند و تجربی تلفن: ۸۸۵۱۱۴۶۶

فهرست

۷	مقدمه
۹	فصل اول
۱۱	فصل دوم
۲۳	فصل سوم
۳۷	فصل چهارم
۵۷	فصل پنجم
۷۱	فصل ششم
۸۳	فصل هفتم
۹۵	فصل هشتم
۱۰۵	فصل نهم
۱۱۹	فصل دهم
۱۳۳	فصل یازدهم
۱۴۵	فصل دوازدهم
۱۵۵	فصل سیزدهم

به نام خداوند هستی بخش

سخن گفتن با فیلم‌سازان سینمای مستند، همیشه سرشار از شنیدن شگفتی‌هاست. مستندسازان همچون هر جوینده‌ای به دنبال شناخت و فهم از جهان خویش در موضوعات گوناگون، پای به غرضه‌هایی می‌گذارند، که ناب، و یگانه است. این یگانگی در تجربه، در کتاب «مستندسازان سخن می‌گویند» به قلم خانم «لیزاستاپس» بر صفحات سفید کاغذ نقش بسته و امید است که همه علاقمندان به سینمای مستند با خواندن این تجربه‌ها، به شناخت و درک تازه‌ای از موضوعات، آن‌گونه که این فیلم‌سازان دریافته‌اند، دست یابند.

مستندسازان در جای‌جای کتاب از شور عشقی وصف‌ناپذیر به مستندسازی سخن می‌گویند؛ که همه مستندسازان ایرانی نیز هر یک در کار خود تجربه کرده‌اند. مترجم محترم این کتاب شاپور عظیمی عزیز نیز سعی وافر خود را معطوف به ارائه اثری خواندنی و لذت‌بخش به مخاطب ایرانی نموده است. ضمن ابراز تشکر و قدردانی از زحمات ایشان، امید که این کتاب مورد توجه علاقمندان به سینمای مستند واقع شود.

علیرضا قاسم‌خان

معاون پژوهش و تحقیقات

مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی

پاییز ۱۳۹۳

مقدمه

اشتیاق و علاقه آتشی است خاموش ناسدنی.

در این جهان اشتیاق و علاقه امری شگفت‌آور است. کسانی که دارای چنین عشق و میلی برای کشف راه‌های جدید هستند همواره خود را به خطر می‌اندازند. در زندگی هیچ‌چیزی وجود ندارد که موفقیت را تضمین کند. نمی‌توان یقین داشت که شور و علاقه بتواند شما را به موفقیت، چه تجاری و چه خلاقانه برساند. به این ترتیب راه رسیدن به موفقیت از این مسیر پر از سنگلاخ و خطر است. آدم‌هایی که اطراف شما هستند ممکن است از مسیرهایی حرکت کنند که امتحان شده‌اند و چه‌بسا ببینید که راه آنها به درد شما نمی‌خورد؛ چون ممکن است شما به دنبال زندگی راحت نباشید. آدم‌هایی که در این کتاب با آنها گفت‌وگو شده همگی دارای همان شور و شوق و علاقه‌اند با این تفاوت که از نظر سبک، تجربه کاری و هنرشان، هریک با دیگری تفاوت دارند. اما یادمان باشد که آنها عاشق کارشان هستند و با آن زندگی می‌کنند و نفس می‌کشند.

یکی از کهنه‌کاران مستندسازی که در این کتاب با او گفت‌وگو شده آلبرت مایرلس است که درواقع باید او را پدر مستندسازی به سبک سینماحقیقت در امریکا دانست. فیلم انقلابی او، **فروشنده** چند دهه پس از ساخته‌شدنش، همچنان اثری فریبنده است. فیلمی که گویی کارگردانی پشت دوربینش وجود ندارد؛ با این همه اثری است حساب‌شده و دقیق.

ناگفته پیداست که فیلم‌سازی مستند ماهیتاً با فیلم‌سازی داستانی متفاوت است و بر اساس روند شکل‌گیری نیز دنیایشان با هم فرق می‌کند. وقتی کارتان ساختن فیلم داستانی باشد، کمتر جرئتش را

پیدا می‌کنید که سراغ ساخت فیلم مستند و غیرداستانی بروید، چون ممکن است سال‌ها طول بکشد تا موضوع مورد نظرتان را برای ساخت فیلم پیدا کنید و چند سال در اتاق تدوین مشغول تدوین‌کردنش بشوید و در این میان برای این‌که پول کافی برای تمام‌کردنش داشته باشید، شاید مجبور شوید فیلم‌های دیگری بسازید که به‌شان علاقه‌ای ندارید. فیلم مستند را باید کسانی بسازند که عبارت «از عهده‌اش بر نمی‌آیم» را به رسمیت نمی‌شناسند.

این دسته از فیلم‌سازان شور و علاقه‌شان را در هر قابی از اثرشان به نمایش می‌گذارند. آنها برای ساخت یک دقیقه از آثارشان ممکن است یک سال صرف کنند. آنها وقت و بی‌وقت نمی‌شناسند. ما در مقام بیننده به لطف شور و اشتیاقی که این فیلم‌سازان از خودشان نشان می‌دهند، با جهانی آشنا می‌شویم که برایمان همواره تازگی دارد. مستندسازان سخن می‌گویند شما را به چنین دنیایی دعوت می‌کند.